

ТАРАСЕНКО М., студент

Науковий керівник – ФЕДОРЕНКО І.О., викладач

ВСП «Козелецький фаховий коледж ветеринарної медицини Білоцерківського аграрного національного університету»

«АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАННЯ СОБАК НА ДИРОФІЛЯРІОЗ ТА ЛІКУВАННЯ (ЗООКОМПЛЕКС «СИНИЙ ЇЖ», М. ЧЕРНІГІВ)

Анотація. Встановлено, що дирофіляріоз собак є досить поширеним паразитарним захворюванням собак, навіть в північних областях України. Так, за 8 місяців (серпень 2020 – березень 2021 рр.) в Зоокомплексі "Синий Їж" (м. Чернігів) було діагностовано дирофіляріоз у 34 собак. Смертність від хвороби склала 50 %.

Ключові слова: дирофіляріоз, собаки, лікування, діагностика

За останні роки у великих містах та населених пунктах України спостерігається постійне збільшення чисельності собак і котів, що веде до погіршення епізоотичної та епідеміологічної ситуації щодо небезпечних паразитозів тварин і людей. За статистичними даними серед всіх захворювань тварин та людей інвазійні хвороби займають четверте місце, а дирофіляріоз є найбільш розповсюдженим та небезпечним антропозоонозом [1, 2]. В останні десятиліття спостерігається тенденція до зростання числа випадків цього захворювання, як у людей так й у тварин, що можна пов'язати з відносним потеплінням клімату в світі, яке веде до збільшення кількості комах – переносників філяріатозних інвазій.

Дирофіляріоз – паразитарне захворювання, що викликається гельмінтами роду *Dirofilaria* класу *Nematoda* (лат.«*Diro*, *filum*» - «зла нитка»). Сприйнятливі до цього захворювання собаки, кішки, а також дикі м'ясоїдні (тхори, єноти тощо). Відомі випадки зараження людини [2].

В Україні, Росії, Білорусії у собак реєструють два різновиди дирофілярій:

- *D.immitis* - імаго цього виду паразитують в легеневих артеріях і правих відділах серця, викликаючи серцево-легеневу форму захворювання;
- *D.repens* - дорослі особини цього виду паразитують в підшкірній клітковині і м'язах, викликаючи шкірну форму хвороби.

Метою наших досліджень було вивчення поширення дирофіляріозу собак за даними реєстрації хворих в Зоокомплексі "Синий Їж" м. Чернігів, а також клінічний прояв, методи лабораторної діагностики та прогноз за цього захворювання.

Результати досліджень. Кількість заражених собак дирофіляріозом в цілому в м. Чернігові не відома, адже не ведеться облік бездомних тварин та тварин, що проживають в селах, однак, за даними реєстрації захворювання в Зоокомплексі "Синий Їж" м. Чернігів, під час проходження практики, нами було проведено аналіз захворюваності на дирофіляріоз собак та його клінічний перебіг. Так, з 14 серпня 2020 року по 1 квітня 2021 року було зареєстровано 34 випадки захворювання. Із них: 4 випадки закінчилися летально в клініці, 13 летальних випадків зареєстровано внаслідок недотримання рекомендацій щодо утримання після лікування, 17 випадків, яким надалі проводиться постійна профілактика (мілпразон/мілпро кожного місяця) та позиттєве використання серцевих препаратів (Ветмедин/ Хартмедин/ Кардіошур). Таким чином, загальна смертність склала 50 % від зареєстрованих випадків (17 тварин з 34).

При постановці діагнозу завжди враховували проживання тварини в ендемічній зоні, або її відвідування під час польоту комарів (в регіонах, де є сезонність польоту комарів, найбільша кількість хворих виявляється в теплу пору року). За даними дослідників у більшості заражених тварин симптоми відсутні, вони можуть залишатися асимптоматичними протягом місяців і навіть років.

Клінічно хвороба характеризувалася швидкою стомлюваністю собак і кашлем, втратою ваги і задишкою. У окремих собак реєстрували непритомність. За розвитку

правошлуночкової серцевої недостатності – як правило виникали асцит, гідроторакс, набряки. Також виявляли дихальну недостатність, лихоманку, кровохаркання.

Для підтвердження діагнозу використовували реакцію на антиген, виявлення мікрофілярій, рентгенографію грудної клітки і ехокардіографія (ЕХО).

Співставлення результатів цих досліджень необхідні для:

- встановлення діагнозу,
- диференціальної діагностики,
- оцінки тяжкості інвазії і ступеня серцево-легеневих порушень, визначення лікувальної тактики та прогнозу,
- оцінки ефективності проведеної терапії.

Основними завданнями лікування дірофіляріозу собак є необхідність:

- поліпшити клінічний стан і прогноз;
- позбавити пацієнта від всіх стадій розвитку дірофілярій;
- не допустити/зменшити важкість тромбоемболічних ускладнень.

Найбільш важливими факторами, що впливають на успіх лікування є ступінь ураження серця і легень до лікування, кількість дорослих дірофілярій в організмі пацієнта та різке обмеження рухливості собаки.

Єдина правильна стратегія лікування – адюльтицидна терапія (від англ. *Adult* - «дорослий, зрілий») – це відносно швидке знищення дорослих особин дірофілярій, за допомогою лікарських засобів. На сьогоднішній день єдиний препарат, який для цього рекомендований – меларсомін (Immiticide, Diroban).

Melarsomine dihydrochloride застосовують одноразово в дозі 2,5мг/кг маси тіла. Через 1-3 міс – повторне введення такої ж дози дворазово, з інтервалом 24 год. Вводиться внутрішньом'язево глибоко в поперекові м'язи.

У всіх випадках зараження проводили допоміжну терапію. При високій і дуже високій інтенсивності інвазії – хірургічну екстракцію частини паразитів.

Для оцінки ефективності терапії через 1 місяць після другої серії ін'єкцій меларсоміна проводили тест на мікрофілярії. Не раніше, ніж через 6 місяців після другої серії ін'єкцій проводили: тестування на антиген, повторний тест на мікрофілярії, рентгенографію, ЕХО (антигенемія може зберігатися протягом декількох місяців після загибелі паразитів).

Висновки. 1. Дирофіляріоз собак є досить поширеним паразитарним захворюванням собак, навіть в північних областях України. Так, за 8 місяців (серпень 2020 – березень 2021 рр.) в Зоокомплексі "Синий Їж" (м. Чернігів) було діагностовано дирофіляріоз у 34 собак.

2. Лише ретельне дотримання рекомендацій з позитивного лікування дозволяє зберегти життя пацієнтам. Смертність склала 50 % від зареєстрованих випадків. Прогноз є несприятливим.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Соловійова Л.М. Епізоотологічний та клінічний прояв дирофіляріозу собак у м. Біла Церква. Наук. вісник Львівського націон. ун-ту ветер. медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького. Т.18. № 1 (65). ч. 1. 2016. С. 168–172.

2. Клінічний випадок підшкірного дирофіляріозу правого стегна/ Г. Б. Матейко та ін. Український медичний часопис. № 6 (104). XI/XII. 2014. URL:<https://www.umj.com.ua/article/82187/klinichnij-vipadok-pidshkirnogo-dirofilyariozu-pravogo-stegna>